

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: RErgen 4-9237. — Тел. У. Н. Союзу: RErgen 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗБЕРІГАННЯ ЗАХІДНОЇ ГЕМИСФЕРИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт, підтриманий провідниками конгресу, задумує заняття тверде становище в справі втручання чужих потуг до західної гемісфери. Він хоче зробити офіційну заяву, що Америка не допустить до зміни панівного стану в західній гемісфері і буде проти того, щоб котра небудь нова європейська чи азійська потуга осадилась в смузі Північної, Центральної та Південної Америки. Ця заява звернена головню проти Німеччини, яка, загарбавши Голандію, хотілаб далі загарбати по ній всю її колоніальну спадщину, серед якої є посілості, що знаходяться в полісі західної гемісфери.

ОБТИНКА ВИДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — Федеральний уряд готується обтягти на десять відсотків всі державні видатки, з винятком тих, що призначені на зброєння. Сенатор Тайдінг у сенаті сказав, що уряд мусить поробити відповідні заходи, щоб придбати грошей на державні видатки, зокрема на зброєння, інакше державні фінанси знайдуться в небезпеці. Готово діяти до того, казав Тайдінг, що люди потратять свої банкові й інші грошеві вклади.

ЛІМЕН ПОКЛИКАЄ ГВАРДИСТИВ.

ОЛБАНІ. — Губернатор Лімен покликів 500 нових гвардистів, в цілі скріплення охорони всіх касарень і складів зброї в стейті Нью Йорк. Крім того заборонено всім касарням винаймати для цивільної публіки свої великі галі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕКСПОРТ ДО СОВЕТІВ.

ВАШИНГТОН. — Совети дали завоювати в Америці величезну кількість ключових військових матеріалів, серед них мідь. Експорт у цій році, в порівнянні до попереднього, зріс на 81%. Американські експортери заявляють, що вони певні, що цей експорт не йде далі до Німеччини, а залишається в Советах. Зріст советських закупів в Америці вони приписують тому, що внаслідок війни Совети не можуть де інде купувати.

КАНАДА ПОМАГАЄ В ВІЙНІ.

ОТАВА. — Канадський уряд, у співпраці з цілим народом, помагає матеріальному краєві в війні всім, чим може. В цих місяцях канадський уряд висилає до Європи велику кількість військових літаків, враз з пілотами. Крім того Канада на широку скалю розбудовує військовий промисл.

НІМЕЦЬКІ ЗЕМНО-ВОДНІ ПОВЗИ.

ВАШИНГТОН. — Урядові кола, на основі звідомлень з Європи, є переконані, що великі 80-тонові німецькі повзи є земно-водні. Вони можуть дуже легко їздити не лиш по суші, але також по воді. Це є причиною, кажуть знавці, що німці так легко здобули позиції над рікою Мозелею, яка в деяких місцях така широка, як ріка Потомек у Вашингтоні.

КВЕЙКРИ НА ПОМІЧ ФРАНЦІЇ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Вслід за персональним апелем французького прем'єра Рейна до американських квейкрів, останні рішили скріпити свою помічну акцію для цивільного населення Франції, діткненого війною. Секретар квейкерського товариства, Кларенс Пикет, заявив, що коло п'ять мільонів цивільного французького населення мусило втікати перед наступом чужих військ і тепер знаходиться у великій нужді. Квейкрівська організація має вже своїх представників у Франції і вони помагають цивільному населенню, витрачаючи на поміч щотижня по \$50,000.

ОПРІЧЕННЯ ПРОВІДНИКІВ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ВАШИНГТОН. — Провідники Американського Червоного Хреста, серед них сам голова Норман Дейвис, натаврували недавнє бомбардування Парижу німецькими бомбовиками. Вони сказали, що апель Міжнародного Червона Хреста, щоб шадити міста, остався без успіху. Щобільше, держави видно не шанують навіть своїх власних зобов'язань, щоби не вмішувати цивільного населення до військових операцій. Дейвис сказав, що ця нова фаза війни в Європі поставить у трагічне положення мільйони цивільних жінок, дітей і старців, водночас наложити нові обов'язки на ділання Червоного Хреста.

ВИУЧУЮТЬ ПІЛЬОТІВ.

ВАШИНГТОН. — „Сивілієн Еронавтик Оториті" заявило, що до року 45,000 пільотів дістане перший вишкіл від нього, а 9,000 пільотів дістане другий, доповнюючий вишкіл.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ СВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. — Клівлендська українська громада доконала свого: У величавім Парку Ракефелера є вже й Український Культурний Город, викінчений і відданий містові, з трьома величними статуями трьох українських велитів: Володимира Великого, Тараса Шевченка й Івана Франка, що їх виконав славний Олександр Архипенко. Святочне відкриття відбулося в неділю, дня 2. червня, в присутності понад 5 тисяч публіки. Город перебрив офіційно посади міста Геролд Г. Бортон. Витав цей культурний подвиг найвищий суддя стейту Огайо й ззивав американську молоддь українського походження заховувати українську традицію як велику цінність, та вивчити добре українську мову, щоб могла в Америці передавати думки і духа геніїв України, що зарепрезентовані в Культурнім Городі. Проф. Клеренс Менінг з ньюйорського коломбійського університету представив обширно й науково, що собою уявляє український нарід, якого історія звязана з такою давньою величчю як Володимир Великий. Головним українським бесідником був Дмитро Галичін, представник У. Н. Союзу, що уфондував статую Володимира Великого. Були численні бесідники і привіти, українською й англійською мовою. Офіційну участь взяли представники інших Культурних Городів. А артистичну частину програми виконали: Злучений Хор міста Клівленду і Хор „Думка" з Дітройту.

По відкритті відбулося святочне прийняття в Українським Народнім Домі згпромовами і привітаннями.

Саме Свято зачалось ще в суботу величавим концертом в Одіторієм Гол, який почитала всупиним словом жінка мейора міста — Міссис Г. Бортон. Виступали наші славні артистки: Марія Сокил і Ольга Лепкова, яким акомпанював композитор А. Рудницький. Хорову частину виконав Хор „Думка" з Дітройту під проводом диригента І. Атаманця. Народні танці виконано під проводом С. Германа.

Проводив як концерт, так і отворенням Культурного Городу і святочним бенкетом адв. Омар Е. Малицький, голова Українських Злучених Організацій і Комітету, що займався акцією збудування Українського Культурного Городу. Своє завдання виконав знаменито. Усе відбулось у повному порядку і достойно.

Подрібний опис буде в найближчих числах.

РЕПУБЛІКАНЦІ НЕ ХОЧУТЬ ТХАТИ НА ВАКАЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Провідник републіканської меншості в конгресі, Мартін, заявив, що він старатиметься в конгресі здобути рішення, аби конгрес цілком не розділявся на вакації, а щоб постійно сидів у Вашингтоні. Бо тепер часи дуже скоро змінюються і треба, щоб на кожний поклик був готовий конгрес. Інакше треба буде давати далекоїдучі права бюрократії, чого не повинно бути, казав Мартін.

СМЕРТНІ БОМБИ НА РИБУ?

Часопис „Джернея" з Провіденсу, Ровд Айленд, доносить, що у ріці Памер коло Регоботу, в тому стейті, знайдено бомбу. Стейтова поліція розслідила її й каже, що є вона типу ручних гранат, які роблено підчас світової війни. Може вона завдавати небезпечні рани або навіть убивати на 200 ярдів довкруги.

Поліція припускає, що це якийсь зав'язаний, але нерозумний рибак задумав кинути її в ріку, щоби вибухом оглушити пстругів.

ТЕЖ ПРОПАГАНДА

Лондонський часопис „Дейлі Телеграф" подає, що до Югославії прибули оноди 30 французьких повзів і переїхали парадом по Білгороді. Каже газета: „вони зробили прихильне вражіння".

ЗАСТАВЛЯЮТЬ БАТЮ ДЕРЖАТИСЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЗАКОНУ

Підприємство Баті для виробу обути в Болтиморі пізвав у суд федеральний уряд за те, що воно наймало 17 осіб пониже 16 літ життя проти постанов закону. Федеральний суд видав заборону проти підприємства. Підприємство згодилось виконати закон.

НОВА ЗАРАЗА СЕРЕД ДИКИХ КАЧОК

Департамент консервації при стейтовім уряді в Олбані, Нью Йорк, помітив, що останніми часами гине багато диких качок. Розсліди показали, що причиною смертності є кровний галапас, що дістається до тіла качок і викликає запалення кишок і печінки.

ЯК БУДЕ З ЄГИПТОМ?

КАЙРО. — Аліанти готові до війни з Італією на Середземному морі. І Єгипет також готовий. Через те й переведено масові арешти серед таких, що їх підозрівають у приналежності до „п'ятої колонії". Заходять однаке таке питання: Англія може виповісти Італії війну, а Єгипет ні, так що тоді буде? Виповідження війни Англією не обов'язує Єгипету, якщо за це не заявить єгипетський парламент. А є сумніви щодо того, чи парламент буде за війну з Італією.

НЕБЕЗПЕКИ В НЕСПОДІВАНОМУ МІСЦІ

Джордж Рівел, ученик летництва в Лорес Коледж у Дюбюк, Айова, мав клопіт з осіданням, коли мотор його літака підчас лету перестав робити. З великим трудом він осів на пасовищу одного фермера. Вийшов з літака й, обмацавши себе, переконався, що він цілий. Та в ту хвилину надбігла собака й його вкусила.

МАСОВО ВИВОЗЯТЬ УКРАЇНЦІВ З ГАЛИЧИНИ ДО РОСІЇ

РИМ. — Уже майже не доходить вісти зо західно-українських земель. А те, що доходить, таке страшне, що не хочеться вірити, щоб це було можливе. Советська рука заважала тепер на українцях дуже сильно, головню в Галичині. „Чистки" продовжуються. Українців далі масово вивозять в глиб Росії. Між іншим вивезено в такий спосіб родини Старосольських і Кузьмовичів. Подаючи те, хочемо справити вістку, що появилася в американських газетах про смерть у большевицькій тюрмі проф. І. Раковського, голови Наукового Товариства ім. Шевченка. Проф. Раковський живий і перебуває тепер українських землях, що є під німецькою окупацією.

НАВИСЛА ЧОРНА ХМАРА НАД ГАЛИЧИНОЮ

ЖЕНЕВА. — З листа до В. Кузіва: „З Галичини доходить вісти, що там нависла чорна хмара. З пограниччя забирають наших людей, руйнують їхнє майно. Вивозять їх в глиб Росії, а на їхні місця насаджують москалів. Доносять, що у Львівщині було повстання. Подають прямо фантастичні числа про погибших і ранених... Одною з головних причин заурення мало бути те, що большевики забирають дітей, від 3 до 17 року життя, і вивозять їх в глиб Росії, щоб там з них поробити „добрих комуністів". Подають, що розстрілювано матері, що не хотіли віддавати дітей".

ПЕРШЕ БОМБАРДУВАННЯ ПАРИЖА.

ПАРИЖ. — Війна поширюється і стає чим далі щораз лютішою і варварською. Німці вже взяли до бомбардування Парижа. Можна припускати, як подають американські кореспонденти, що їхньою ціллю було бомбардування військових об'єктів, а в першу чергу летунських піль, як це оголошено в німецькій комунікаті. Але правда та, що їхнє бомбардування панесло шкоди приватним мешканцям, школам, а навіть шпиталям, а не військовим будинкам. Кажуть, що Париж бомбардувало коло 200 літаків, що скинули 1,100 бомб. Вбито 45 осіб, між ними 10 дітей. Ранених є 149 осіб. Вдарено бомбами 97 будинків. Бомбардування зачалось коло 1. години зполудня і трвало одну годину. Бомбардували з висоти 3,000 стіп. Протилетунська артилерія зістрілила 17 німецьких бомбовозів.

НА БЕРЛІН!

ПАРИЖ. — Населення Парижа підняло одностайний крик, домагаючись від аліантів негайного бомбардування столиці Німеччини — Берліна.

ГЕРОЙСЬКА ЕВАКУАЦІЯ.

ЛОНДОН. — Кажуть, що буде можна колись писати героїчну епопею про те, як переведжено транспорцію аліантських військ з Фландрії до Англії, а в якій взяло участь до 900 британських кораблів. Німцям, що постійно бомбардували, вдалося знищити тільки 6 контрторпедовців і 24 малі кораблі.

НАДІЮТЬСЯ НОВОЇ НІМЕЦЬКОЇ ОФЕНЗИВИ.

ПАРИЖ. — Аліанти певні, що німці не будуть спочивати, а зараз, як тільки скінчаться бої в Фландрії, возьмуться до нового наступу. Тільки не знає, куди звернуть свої головні сили. Дуже можливо, що в тому самому часі зачне воювати теж і Італія. Бомбардування міст у південній Франції з боку німців має на цілі підготувати ґрунт для Італії й показати їй, що евентуально Німеччина може й там дати собі раду без неї. Рахуються з тим, що Італія може виповісти війну десь у часі до 10. червня.

ІТАЛІЯ ВІДКЛИКАЛА СВІТОВУ ВИСТАВУ.

РИМ. — Є ще один доказ, що Італія піде до війни. Відкликано Світову Виставу, що мала відбутись в 1942 році й мала представити світові осяги 20-літнього фашистського панування. Та, як кажуть, подано це в такий осторожний формі, що виходило, що Італія піде до війни, але таки не так дуже скоро, як дехто надіється.

БРИТАЙЦІ ДЕРЖАТЬ ДАЛІ ДУНКІРК.

ЛОНДОН. — Яка є завзята боротьба в Фландрії, пізнати найкраще по тому, що хоч вивезено головні британські сили до Англії, то горстка британців далі держить пристань Дункірк у своїх руках, хоч німці бомбардують її без перестанку і зо всіх боків.

НЕ ЗАТОПИЛИ НЕЛСОНА.

ЛОНДОН. — Міністерство Інформації подає, що німецькі звіти доносять про затоплення англійського панцирника „Нелсон", що не є згідне з правдою. Але при тому зазначають, що німці так поступають не раз нарочно, щоб таким чином перевірити, чи їх напади були успішні. Ось і тому немає чого заперечувати з боку англійського військового командування.

ПРІРІДЖУЮТЬСЯ РЯДИ.

Як кожного року, так і цього в Свято Декорації Гробів в походах машерують ветерани громадянської війни. Ряди цих ветеранів видимо рідшають. Ось це всі ветерани, що брали участь у поході в Нью Йорку. Кожного ветерана від один сквіт.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1101
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
датою числа, в котрій оголошення хоче мати своє оголошення.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА ЗБРОЇТЬСЯ

Останніми часами можна було чути виразні публичні заклики різних американських визначних громадян за вступлення Злучених Держав негайно до війни по стороні альянтів. На стільки видно з заяв американського уряду, він не думає йти на зустріч цим домаганням, але думає держатися лінії, по якій іде американська громадянська опінія, котра, без найменшого сумніву, стоїть тепер у своїй більшості за альянтами й хоче, щоби Злучені Держави піддержували альянтів всіма способами, які лишень є можливі, але без активного приступлення до війни.

Це наставлення американської публичної опінії та американського уряду є замітно відмінне від наставлення американської опінії й американського уряду лише кілька місяців тому, коли оба ці чинники були за задержання Америкою повної нейтральності в європейській війні. Перемінилося наставлення американської громадянської опінії й американського уряду під впливом самих фактів життя, під впливом подій у європейській війні. Ці події переконали Злучені Держави, що задержання повної нейтральності ніякою державою не рятує цієї держави від інвазії воюючих сторін, себто від насильного втягнення її в війну.

Під впливом заняття Норвегії, Данії, Голандії, Бельгії, Америка признала собі, що її нейтральність не є ніякою захороною перед втягненням її в війну. Такою захороною, як показують факти, може бути лише сильна армія й сильна флотія. В цьому новому переконанні Злучені Держави стали зброїтись. Зброїтись з питомим американським енергією, розмахом і поспіхом. На воєнні цілі призначається великанські суми, і ці суми мало що не кожного дня признається невистарчальними й побільшується. Пропадають серед цих приготувань напруження між робітниками й підприємцями, пропадають ріжничі між партіями, спори між стейтами й округами. Все концентрується для одної цілі: для скріплення оборонної сили краю.

Як сказано, тепер і публична опінія й уряд стоять на становищі, що Злучені Держави не мають причини вступати до війни. Так мається справа тепер. Чи вона буде стояти так усе, ніхто не може знати й ніхто не може ручити. Що більше, теперішня зміна становища публичної опінії й уряду в порівнянні з недавніми ще їх наставленнями показували би, що вони ще раз можуть змінити свої наставлення й так само різко повернутися за активну участь у війні по стороні альянтів, як вони вже різко повернулися від повної нейтральності. Без огляду на те, які там не були би чисті бажання, з цим фактом повинні числитися всі реально думаючі люди. Америка помагає альянтам морально й воєнними доствами. Не виключене, що вона стане колись їх союзниками в повному розумінні слова.

СТАРІ ПОБОЄВИЩА І НОВА ЄВРОПА

В південній Бельгії і північній Франції лютує бій, який деякі військові фахівці уважають найбільшим з усіх дотеперішніх. Преса і радіо значущі називає міст, добре відомих з доби світової війни, старі побоевища, що нової Європи два десятиріччя тому не сотворили. Чи сотворять її сучасні бої? Чи не будуть доконані знову старі злочинні помилки? Виключено це у всякі рази не є. Чи маємо обмінятися зазначенням? Коли ми зробили це, перебрали на себе й частину відповідальності за есентуальні нові політичні злочини, які може будуть знову доконані й від яких терпіння не лише ціла Європа, але й ми з нею, і то може знов як і дотепер найбільше.

Не маємо держави, отже й не маємо чільних державних мужів, на плечі яких нація складає відповідальність за кермування нею в часі миру й війни. Але маємо всеж складники національного проводу українського громадянства по різних державах, маємо провідну національну верству, і вони повинні бути свідомі тої відповідальності, яку мають перед сучасним і майбутнім поколінням нашої нації. Відвічальність ця тим більша, чим тяжче становище в якій наша нація перебуває. А воно безмірно тяжче ніж становище як великих держав, що провадять війну, так і тих, що дісталися наслідком цієї війни під чуже панування. Війну провадять лише збройні сили держав проти таких же збройних сил противників. Цивільне населення щадиться, а в кожній разі не нищиться його нарочито. Цілком інше є становище поневолених націй, а перед усім України: москвини винищують свідомо цивільне населення чужонаціональних земель і хваляться ще цим отверто в офіційних статистичних вивазах. Війна триватиме місяці, чи роки, а московський похід винищення проти поневолених націй триває десятиліття, і кінця йому ще не видно.

В українській пресі чуто скарги, що в Європі і цілком світі про Україну забулося, що про неї майже не згадується. Це почасти слушно. Про Україну пишеться тепер менше ніж колись, і то переважно в спеціальних виданнях, присвячених національним питанням на сході Європи. Цей показник стану нашої справи не є справді дуже певним, а в кожному разі лише відносним. До того ж про на-

шу справу тепер пишеться лише в зв'язку з ролюю СССР в сучасній війні, а його роля тимчасом мінімальна. Мілітарний чинник в Європі переважав тимчасом цілком всі політичні чинники. Стратегія паує тепер в повній мірі над політикою. Кожна з держав, що провадять війну, має тепер лише одну безпосередню мету, перемогти. Але можна мати поважний сумнів відносно того, чи рішення в сучасній війні западе вже наслідком тих великих боїв, що майже безупинно відбуваються на північних межах Франції. Колиж нові фронти будуть устійнені, коли почнеться пошукування за новим полем бою, виникне справа СССР, а тимсамим і України сама собою.

Історичні факти, що мали місце на сході Європи в добу великої війни, отримали таким могутнім панцюхом послідовності, промовляють о стільки виразно і означають шлях свого розвитку остільки неухильно, що противитися йому значилоб лягати свідомо під колесо історії. Не лише вибух війни, а й цілий добу теперішній її перебіг, є наслідками того, що було доконано по закінченні світової війни. А саме, понад 104 мільйони чужонаціонального населення замкнено в межах нових і поновлених держав європейського сходу та СССР, без найменшого забезпечення його національно-територіального існування. Зруйновано таким чином самі основи міжнародного права, на яких мали бути вибудована нова Європа, забруднено і осміщено наперед всі покликання на засади людності, волі і справедливості, які проголошувалося протягом двох десятиріччів з Женевських трибун та по інших міжнародних установах. Намаганнями відбудувати царську Росію, в значній мірі спричинено вистворення СССР, фортеці московського імперіалізму. Потребаж боронитися проти нього, проти большевизму, викликалі не лише повстання фашизму і національного соціалізму, а й спонукала самі західні великодержави та Америку підтримувати фактично ці рухи проти Москви в першій стадії їх розвитку. До багатороскошного московського співробітництва в Женеві і поза нею була часом найбільших політичних поразок західних великодержав в Європі, що допровадила їх фактично до політичного осамотнення та примусила ступити на шлях війни в найбільш несприятли-

вих політичних умовах. Пасивність західних держав супроти Москвини по її нападі на Польщу уможливила московський наступ на балтійські держави та напад на Фінляндію. Невистарчальність допомоги альянтів Фінляндії спричинила нерішучість Норвегії та Швеції. А німецький успіх в Норвегії спонукав Німеччину до наступу на Голандію та Бельгію з усіми його дотеперішніми фатальними наслідками для Франції та Англії.

В урядях обох великодержав відбулися поважні зміни, а на чолі французьких збройних сил станув новий шеф, який ніби мав поводити військову альянтів з Сирії проти Кавказу. Чи ці зміни чільних осіб політичного і військового проводу західних держав мають потягти за собою і зміни в дотеперішній їх політиці супроти Москвини? Тимчасом ніяких позначок цього нема навіть в пресі альянтів. Немає й в советській пресі. Тон її навіть менш ворожий до західних великодержав ніж раніше. Молотов не виступив навіть на 1. травня з традиційною промовою проти "буржуазних" держав.

Можна запитати справді, яке значіння може мати для безпосереднього розвитку боїв в північній Франції навіть найбільш рішуча зміна становища альянтів до Москвини, коли тепер є менше ніж колись надії на те, щоб вона виступила збройно проти Німеччини. Але можна запитати також, як можуть жадати західні держави допомоги від культурного світу, а перед усім від американських держав, покликаючись на засади цивілізації, волі і справедливості, коли їх порушувано відносинами Франції та Англії до Москвини протягом багатьох років, а не робиться тепер нічого, щоб ці засади відбудувати.

Преса західних великодержав обіцяє визволення всім державам, що окуповані тепер військом Німеччини. Польська і чеська емігрантська преса пишуть багато про майбутнє сотворення Нової Європи, в якій пануватиме право, воля і справедливість. Але ми даремно шукали в британській та французькій пресі навіть вказівок на те, як далеко на схід сягатимуть межі цієї "Нової Європи". Тимчасом згідно московської окупації західно-українських та білоруських земель тікають на німецький бік навіть жиди, по самих москвинах найбільш упривильовані в СССР. До того ж відносини в новоокупованих районах без порівняння кращі ніж на чужонаціональних землях, де москвини лю-

"ПЕРША ОБОРОННА ЛІНІЯ"

Відколи альянти зазнають на фронті невдачі, в Америці прихильність загалу повертається в їх бік. Справді переважача більшість американського населення, як подає бюро публичної опінії під директорством д-ра Гелона, ще далі є проти участі Америки в війні, але чимраз більше є таких, що є за те, аби дати альянтам всяку поміч, на яку Америку лиш стати, з винятком самого виповідження війни і висилки американських воєнків до Європи.

Причиною, що американська опінія так повернулася у бік альянтів є те, що серед американців вирине страх, що буде, коли виграє Гітлер? За обрахуванням багатьох чільних американців, Гітлер, коли виграє війну, здобув би домінацію над Європою. Далі, колиб навіть він не пробував поширити своїх домінуючих впливів на американську гемісферу, то напевно поведе таку нещадну торговельну конкуренцію з американським експортом, що випре той експорт до всіх світових ринків. Щоб задержати болячі частини ринків, Америка буде мусіла сама регламентувати своє економічне життя, аби бути в силі конкурувати з тотальними засобами гітлерівської імперії.

Серед американців є і такі, які переконані, що Гітлер, колиб виграє, піде війною на Америку. Передісім він усадовився в краях полудневої Америки і звідтам ступнево буде просякати до Північної Америки, думає дехто.

Це є причиною страху перед Гітлером. З тих причин багато чільних американців, серед них один із президентських кандидатів Пол Мекнут, адмірал Ятс Стерлінг, другий м'ягкий кандидат президентський кандидат Вендел Вілкі і багато інших, отверто заявляються за те, щоб дати альянтам всяку поміч, з виключенням помічч в людях. Адмірал

тують від двох десятиріччів років. Отже, коли хочемо виконати наші обов'язки не лише супроти власної нації, а й супроти цілого культурного світу, до якого всеж належимо, мусимо звернутися в нашій українській і чужомовній пресі увагу громадянства західно-європейських великодержав на те, що збройні змагання мають бути оперті на моральні основи міжнародної політики, без чого війна на старих побоевищах до нової Європи не допровадить.

К. Волинський.

Стерлінг йде навіть далі і поручає виповідження війни Німеччині.

Резолюції, які вискакуються за поміч альянтам ухвалюють нині різні суспільні і церковні організації, серед них такі, які ще пів року тому були проти всякої інтервенції в Європі і за строгу ізоляцію. Нині вони говорять, що першою оборонною лінією американських інтересів є британська флотія. Це завдяки її існуванню по різних кутках світа можлива була на світі вільна торгівля і свободна конкуренція людських витворів, кажуть вони. А тому, даючи піддержку альянтам, Америка фактично піддержує легким коштом свої рівнянні з кровними жертвами, власні інтереси. Бо гріш в порівнянні з кровними жертвами, які тепер в сотках тисяч поносять альянти, це не велика жертва.

Вкупі з поразками альянтів ми бачимо як горячково, майже гістерично, забираються в Америці до зброєння. На цей рік планують витратити чотири і пів біліона доларів на розбудову армії, водної і повітряної флотії. Всі нараз говорять про можливість американського промислу. Показується, що американський промисл може витворювати впрот безчисленні маси воєнних машин. Сам Форд заявив, що в разі потреби може вибудувати тисячу літаків на день. Це є поперх 300 тисяч на рік. А де інші компанії? Де Джeneral Моторс, де фабрики сталі і фабрики самих літаків? Виходить, що колиб Америку якийсь зверхній ворог так притиснув до муру, як тепер притиснені альянти, то вона моглаб витворювати по пів мільона літаків в рік. Також моглаб витворити відповідне число дозвіл і інших воєнних машин. Мабуть найбільшою перешкодою булоб вишколити відповідне число людей, що вміли орудувати тими машинами. Але й цьому остаточно далиб собі раду американці.

Не треба виключати, що коли війна буде продовжуватися, що є дуже правдоподібно, Америка буде давати ту поміч у машинах альянтам. Вона посылатиме їм десятки тисяч літаків, можливо впрот через океан. Це мабуть знає Гітлер і хоче скоро покінчити з альянтами, ще заки в тому напрямку скристалізується американська воля. З другого боку мабуть добре на це рахують також альянти, тому стараються війну якнайдаві продовжити й уникають рішального бою з німцями.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(62)

Тимчасом, як Марко проводив на зібранні запорізької сіроми, пан Хмельницький, потайки кошового на своїй острівці гостючі, пляни свої та заміри перед ним розкривав. Кошовий, більш рубака як політична голова, не надто й розбирався в тому, що говорив пан сотник. Стародавній козак здіда-прадіда, розумів тільки одно, що так далі бути не може, та що оце настав слушний час, від якого все козацьке лихо піде шкереберть, як тільки він пану Хмельницькому допоможе. Не вмішалося йому, правда, в голові, як то пан Хмельницький, привілей королівський на морський похід проти бісурмен мов талісман ховаючи, не був від цього, щоб з бісурменами зговоритися й з ними разом панів воювати, короля й Річ Посполиту салівуючи. Не вмішалося те панові кошовому в голову, але пана

роленят рушати? Діло в тому, щоб рушилися, щоб панів з їхніх леволиць виполошили, а там уже побачимо!

— Побачимо... — погодився, не знаючи на яку станути, кошовий.

— Час у нас дорогий, пане кошовий! — продовжав Хмельницький. — Трба нам перш за все чужої залоги позбутися, а там треба послів на Крим післати й діло з татарами наладнати.

— Щож ми їм скажемо? — кажемо їм, що або вони з нами підуть панів воювати, або ми проти них усею силою рушимо. Татарам тепер спішніш, як нам. Данина не заплачена, голод на Криму, Іслям Гірей рад би щастя поспробувати...

— Так, але з бісурменами кров християнську проливати?

— Не все одно з ким? Важне — проти кого й за що! За віру християнську, за націю нашу поганьблену, за життя наше, за волю!

— То вже ви пане сотнику, за нас будь ласка думайте, а ми скільки треба сил наших і крові не пожаліємо.

— Всі дороги провадять до

Риму! — рубонув Хмельницький.

— Ваша воля пане сотнику. Ще сьогодні ми панів старшин реєстрових з Січі попросимо, щоб сьогодні раду зберемо, а хочби й завтра можна буде на Крим скочити, поки ще тихо на Нізу.

— Оттак і кажіть, пане кошовий. Не для приваті, не для лакейства нещасного я шаблю підіймаю, в чому мені Господи Боже допоможи!

XVI.

Кілька вже днів дихали козацькі посли повітрям ханської столиці. Ніщо собі повітря — привітне й прозоре, мов хрусталева куля над світом. Молодіші дивувалися загітливим паладам, пестрим огородам та водограям, що з ними не лякаючись, шуміли й плюскотіли каскадман перлиних рос. Старші, дива ті давним давно бачивши, тикали пальцем на вибоїни по дорогах, бруд і нехлюйство, що наче, зрослися з татарською розкішю. А хоча, при вступі в городську браму, сказали посли хто вони, за чим і до кого хоча попередити післи свої

станції в ханську палату, стали перед ханським обличчям зважилися не зразу. Не з поваги ні з ляку перед Іслям-Гіреем, а по незвичці в таких справах. Козацька та річ на татарських шиях шаблями їхати, козацька то справа й гігнути, коли Бог зевелить. Та якось не бувало того дотепер, аби козаки умовлялися з татарвою, наче з волами люди, наче з водою вогонь. Бентежила ця диковина не самих тільки послів, що відклали гостину з дня на день. Проволокав справу й сам хан, що раз-у-раз посилав своїх мурз до козацької гостиниці з солодощами та дружними запитаннями про те, як їм у ханській столиці живеться. Так і видно було, що обі сторони зводікають, на слухують та розважують дарма, що обі знають, про що буде мова й чим вона закінчиться.

Та нарешті прийшов день, у якому відкласти вже було нікуди; дарунки, що їх привезли козаки ханові могли, чого доброго призабутися й самі вони не на послів, а на якихсь підглядачів та підслу-

хив могли поводитися...

— Давненко панове послі, з Січі вихали? — запитав Іслям-Гірей, по привітальних церемоніях.

— Вже неділь чотири, ваша милість, бо нас болота в степах та вітри буйні стримували.

— Про те, що по вашому виїзді на Січі сталося, ви не знаєте.

— Знаємо, ваша милість, про все, що тільки діється в нас і в Польщі...

— В вас і в Польщі... Польща, це інший край?

— Так, ваша милість, інший.

— Від пана Хмельницького листа маєте?

— До стіп його ханської милости його складаємо.

— Словами ви листа цього мені не переповіли би!

— Нема слів таких, що моглиб зміряться з письмом пана Хмельницького.

— Чогож він хоче?

— Миру й злагоди з вашою ханською милістю й усім народом татарським.

— Як же це, піддани його колівської милости шукають собі миру й злагоди з несво-

ми панам?

— Не проти короля й не проти Речі Посполитої шукає собі пан Хмельницький союзників.

— Проти ваших баш та чавшів?

— Проти наших баш та чавшів.

— А яке мені до того діло?

— Це напевне в листі буде сказано.

— Чув я про пана Хмельницького, але хто він з роду й по собі, не знаю.

— Козак з діда-прадіда, в пері вчений, в шаблі досвідчений, думками високий, серцем щирий, душею великий.

— Чогож його королем собі не вибере?

— Коли час прийде, то й виберемо.

— Довго доведеться ждати.

— Коли Бог дасть, а ваша ханська милість допоможе, то недовго.

— Дотепер то ми ворогували.

— Видно, що не можна було інакше.

— А тепер буде можна інакше?

(Дальше буде.)

ЛОМАННЯ ЗАСАД І
ДЕМОКРАТІЯ

„Торонто Дейлі Стар“ виступив у редакційній статті з гострою критикою промови генерального прокуратора онтерійської провінції Гордона Конента про „підривні впливи“. Часопис каже, що цей прокуратор вислав на початку війни телеграму до міністра судівництва з рішучим домаганням, щоб приневолити газети, що виходять в Канаді в чужинських мовах, перекладати усі тексти на англійську мову крім вістей, що їх передають з льоальних британських джерел. Очевидно, що таке домагання наразило відразу видавців тих газет на банкрутство, бо вони і так ледви дишають, а тут треба поносити ще додаткові витрати на переклади, окремий друк і т. п.

Тепер Конент, промовляючи в Ошаві, виступив з дуже неліберальною заявою. Заявив, що на небрітійську засаду, що обов'язок доказу невинності, не лиш всяких публікацій, але і в суді, має належати до тих, яких підозрюють за підривні гадки або діяльність. Правильна контрола підривних впливів у Канаді є неможлива при головній засаді британської справедливості, що кожний обвинувачений є невинний, доки йому не докажеться винуватість. Таке заявив Конент і додав: „Застосування тої засади в великій мірі перекреслює нашу контролу над тими ворогами краю. Коли на порядку деннім стоїть безпека нашого краю та імперії, я думаю, що можемо здобути на відступлення від тої освіченої часом засади в тій цілі, щоб наріз, перетривав, хоч нечисленні потерпіли. Мене можуть за це критикувати, але, на мою гадку, застосування освіченої часом британської засади справедливості, що чоловік є невинний до хвили, аж йому не докажеться його вини, майже унеможливило викриття тих совзських підривних елементів, які працюють в тій провінції, а також по цілм краю“.

Навівши слова Конента пише „Стар“ таке: „Ніякий наліст не міг би висказати більше фашистської заяви. Ця заява ставить засаду підозріння замість правдивого закону. Є то щось такого, що веде до поліційних судів замість судження в суді. У декотрих південних стейтах Злучених Держав доведено це до літчу через розгнівані банди, які оправдувалися перед собою тим, що суд може не видати засуджувачого присуду; тому вони, лічовики, беруть свою жертву як винну проступку і вішають її“.

„Дячого головний прокуратор виголошує такі дурні промови, тяжко на це відповісти. Якщо йому здається, що такими промовами зверне увагу на свої спосібності, що його кваліфікують на ліберального прем'єра в Онтарію, то сам себе побиває, бо помисли, які він висказав, є запереченням лібералізму. А остання його гадка, щоб Канада покинула британську засаду справедливості, що постановляє, що чоловік є невинний, доки не докажеться йому вини, є відстрашачим прикладом таких сугестій, з якими в демократичнім краю не повинно виступати“.

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСКИЙ
НЕ ВБЮ ЙОГО

Запоріжці нашішли на шляху трупа. Поховали, вони пішли шукати виводки. Нагнали шквала, вони мають розгадати: чи це вони вбили? Як вони, що з ними зробили?

Читачи це оповідання, дізнаються багато про життя в воюванні козаків.

ЦІНА 20 ЦЕНТИВ.
„SVOBODA“
81-83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

3 ДНЯ

ДОБРА МАМА.

Теперішні дорослі покоління не раз знаходять чимало хиб у вихованні, яке приносивливали до них їх родичі. „Наші родичі поповнювали чимало помилок“, кажуть нинішні діти. „Вони сиділи нас робити те, відмовляли цього. Нераз карали фізично. Своім деспотизмом ламали нашу волю, викликували почуття низчості. Якщо пішли ми в світ з надвихненими характерами та покаліченими душами, то вина цього наших батьків, які в перших роках нашого життя не знали як з нами поступати“, заключає нині не одна дівчина чи хлопець і обіцяє в своїм серці на зовсім інший лад виховати своїх дітей. „Наші діти“, міркують собі нинішні покоління, „будуть виховані по товаришески. Ніхто не буде їх силувати робити це, чи те. Аргумент до розуму і до добрих почувань заступить погрози і кари. Хай дитина змалку навчиться стояти на власних ногах, хай вміє розбирати різні справи, відділяти добро від зла, шкідливе від корисного. Хай вчиться давати собі в житті раду й хай зарані пізнає, що злий вчинок пімститься в першій мірі на ній самій, а не на комсь іншим“.

ДОБРИ ЗАКЛЮЧЕННЯ.

Цього роду міркування є вповні слушні. Дитину треба виховувати так, щоб вона вистала на корисного і успішного громадянина, а не „трактувати як ляльку, що родилась і виростає, аби своєю милою особою служити родичам за забавку. Правдою також є це, що старші покоління, головне ті, що приїхали до Америки з Європи, в багатьох випадках приміювали до своїх дітей шкідливі методи диктаторського виховання. Їх деспотизм не раз надихав дусі дітей, робив їх заляканими в житті, відривав віру в їхню силу“.

Проте одне замітне явище впадає в око кожному, що глибше над тим застановиться: Хоч деспотично виховували деякі родичі своїх дітей, але якраз із цього деспотизму зродилась реакція і бажання зрозуміти реакцію і бажання супроти чергових поколінь відноситься з повним виразом. Це ті покоління, до яких приміювали родичі гострі методи виховання, стали нині такі поступові і виразні, млі для своїх дітей. Значить, що „деспотичне“ виховання не дало вже аж такі дуже погані наслідки. Вирінає питання, чи будучі покоління, виховані вже в ліберальнім, поступовім дусі, будуть такими виразними і поступовими супроти своїх дітей, як їх родичі, що, як сказано, виховані в твердій, деспотичній школі“.

ДУМКИ ІНШИХ.

Відомий американський виховник Ліо Кеннер в „Н. Й. Таймс Магазін“, з 12. травня ц. р. дає образ доброї модерної мами. Він каже:

„Добра мама не є ані авторитаром, ані слугою, ані жмутом необчислимим примх, що в одну хвили заступаються за щось, другий раз те саме ошуджують. Вона є помічником, сторожем, прихильним дорадником. Вона припасовує своєю дитину лагідною рішучістю до того світу, що не надіється ані цілковитою улягливістю, ані цілковитого старшування над кимсь, лише взаїмності розуміння і зобов'язання. Вона знає конструктивну вагу взаїмності, компромісу і уміркованого дозволу поповнювати певні речі. Вона справляє без примусу, поправляє без болю, старається здобути співпрацю замість накидати свій авторитет. Вона

АЛІАНТСЬКІ БРАНЦІ В НІМЕЦЬКІМ ВОЄННІМ ТАБОРІ.

радіше старається осягнути, щоб дитина сама йшла за нею і її цінна, ніж би мала йти під примусом і її боялась“.

ОБЕРЕЖНІСТЬ З ПОРАДАМИ.

Кеннер далі пише, що модерна мама пильно читає різні виховні книжки і журнали й старається вчитати з них розумні поради, які виховувати дітей. Але до тих всіх порад вона відноситься обережно і не приміює їх відразу до своєї дитини. Вона не хоче робити з своєї дитини морської свинки, над якою випробовують вчені різні лікарства. Щойно по довгій передумуванні вона повільно приміює до дитини вчитану пораду. До наукових порад, каже Кеннер, вона відноситься шонайменше з такою самою увагою, з якою вона відноситься до рекламних продуктів у крамниці. Рекляма не лише означає, що якийсь продукт добрий. Але також не означає, що він лихий. Треба самому це перевірити і щойно опісля його купувати.

ПРИКЛАД РОДИЧІВ.

На ніщо не здається словна наука дитині, каже Кеннер, коли водночас родичі самі не поступають так, як повчають дітей. Що варт вчити дитину не відповідати гостро родичам, коли родичі самі гостро собі дотинають? Не допоможе наука бути зрівноваженим, коли родичі самі при найменшій нагоді тратьють голову.

Дослідно Кеннер каже: „Добра мама здає собі з того добра справу, що щасливе материнство залежне від загальнощасливого родинного життя. Вона помагає своєму чоловікові, щоб її, його, їх, — дитина була близько них. Вона не заохочує викликування повороту батька погрозами, — „Чейкай, хай тато прийде до дому“. Не захмарює цього повороту, коли батько увійде до дому, скаргами про ті збитки, що їх накоїла дитина в його непристутності. Вона нараджується разом з чоловіком про дитину, разом з ним, робить плани відносно дитини, старається включити в програму своєї батьківщини, не міг не схилитися перед величчю народнього генія Т. Г. Шевченка“.

„Серед таких людей у першу чергу був видатний класик російської літератури, великий майстер художнього слова Іван Сергійович Тургенев. Знайомство Шевченка з Тургеневим припадає на останні роки життя Тараса Григоровича. В лютому 1859 року в Академії Мистецтв відбулася, за участю М. Вовчка, перша їх зустріч. Від того часу вони часто зустрічаються в родині В. Я. Каргашевської, родички російського поета С. Т. Аксакова. Нераз Іван Сергійович запрошував великого поета і до себе в дім“.

„У своїх спогадах про поета Тургенев так змальовує портрет Шевченка-людини, поета-борця: „Широкоплечий, приладкуватий, кремезний Шевченко являв собою весь образ козака, з помітними слі-

Т. Г. ШЕВЧЕНКО Й І. С. ТУРГЕНЕВ

Комуністична Москва провадить останнім часом політику, яка мало чим різниться від політики імператорської Росії. Кінематографічна продукція зайнята постановою не пропагандно-комуністичних фільмів, а висвітлюванням героїчних моментів з історії російських царів (князь Олександр Невський, імператор Петро Перший, князь Пожарський і інші).

Комісаріат народньої освіти навіть у Західній Україні відкриває початкові і середні російські школи, поширюючи у цей спосіб російську експанзію на Захід.

Москва організує в себе різні вистави, в яких особливо настирливо підкреслює „братську“ українського і „великого російського“ народу, а українська радянська преса в Києві, йдучи в ногу з офіційною політикою Москви, використовує для московських цілей навіть Тараса Шевченка“.

Так у київських „Вістях“ (ч. 57, з 10-го березня) надрукована стаття М. Базилівського під загальком: „Т. Г. Шевченко й І. С. Тургенев“, яку ми дозволяємо собі навести в цілому:

„27-го березня 1858 року великий український, поет-революціонер Т. Г. Шевченко повернувся з 10-річного заслання“.

„Тепло й ласкаво зустрів поета народний Петербург. Над Тарасовою головою зійшла нова зірка. Його тепер Петербург не знає, де посадити, чим частувати“, — з почуттям гордості і глибокої поваги до поета, політичного борця, згадує його ідейний наставник і особистий приятель М. Г. Чернишевський“.

„Навіть і ті з видатних письменників, художників, журналістів того часу, хто в багатьох політичних питаннях, зокрема в питанні про шляхи звільнення селянства з кріпацької неволі, розходився з революціонерами — демократами, але всеж був патріотом своєї батьківщини, не міг не схилитися перед величчю народнього генія Т. Г. Шевченка“.

„Серед таких людей у першу чергу був видатний класик російської літератури, великий майстер художнього слова Іван Сергійович Тургенев. Знайомство Шевченка з Тургеневим припадає на останні роки життя Тараса Григоровича. В лютому 1859 року в Академії Мистецтв відбулася, за участю М. Вовчка, перша їх зустріч. Від того часу вони часто зустрічаються в родині В. Я. Каргашевської, родички російського поета С. Т. Аксакова. Нераз Іван Сергійович запрошував великого поета і до себе в дім“.

„У своїх спогадах про поета Тургенев так змальовує портрет Шевченка-людини, поета-борця: „Широкоплечий, приладкуватий, кремезний Шевченко являв собою весь образ козака, з помітними слі-

дами солдатської виправки і ломки... Його погляд, набирав вигляду ласкавого, майже ніжного, що супроводився гарною, доброю посмішкою“, „голос часом хрипкуватий, вимова чисто російська, рухи спокійні, хода поважна“.

Тут особливо слід звернути увагу на ствердження великим письменником чудового знання російської мови і володіння нею Т. Г. Шевченком. Довгий час деякі буржуазні літературознавці і вороги твердили про негативне ставлення Шевченка до російської мови, ніби він не володів нею; крім української мови інших не знав і не хотів знати. Наведена заява І. С. Тургенева надзвичайно важлива. Поряд із знаменитими реалістичними російськими повістями Шевченка і багатьма іншими свідченнями, вона ще раз викрикує брехні „маститих“ і дрібних авторів, які намагалися очорнити безсмертний образ геніального поета“.

Твердження Тургенева цінне для нас особливо ще й тим, що ми знаємо, як ґрунтовно, в найменших дрібницях, знав російську мову сам Тургенев і як майстерно володів нею у своїх творах“.

В. І. Ленін у статті: „Чи потрібна обов'язкова державна мова“, називаючи імена класиків літератури, на першому місці поставив Тургенева. „Ми краще за вас знаємо, відповідав Ленін лібералам, що мова Тургенева, Толстого, Добролюбова, Чернишевського — велика і могутня“ (В. І. Ленін Т. XVII стор. 180).

М. Горький постійно підкреслював, що літературної техніки і мови треба вчитися, крім Толстого, Гоголя, Лескова — у Тургенева“.

Слідом за Чернишевським, Добролюбовом, Некрасовом, високу оцінку українському співцеві революційного селянства дає й Тургенев: „Натура пристрасна... здавлена, але не зламана долею, простолюдина, поет і патріот“.

Одного разу Шевченко прочитав Тургеневу відомий вірш „Вечір“. І вірш і саме читання надзвичайно схвилювали присутніх. У своїх спогадах І. С. Тургенев так розповідає про цей факт:

„Він прочитав при мені свій прекрасний вірш „Вечір“... і прочитав його просто, щиро, сам він був зворушений і зрушив усіх слухачів: вся південно-руська задумливість, м'якість і лагідність, поетичний струмінь, що бив у нього, тут ясно виступили на поверхню“.

Тургенев, у якого давно були великі симпатії до українського народу, його побуту, природи, літератури, бачив у Шевченкові справжнього поета, якого характеристика доповнювалась характеристикою політичного борця, народнього трибуна“.

Тургенев розповідає про те, що одного разу Тарас Григорович задумав створити нову, за новим планом, поему та-

НЮ ЙОРК, Н. Й.

НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ

В ПЯТНИЦЮ, 7. ЧЕРВНЯ, В 8. ГОДИНІ ВЕЧІР,
В КАРПАТІЯ ГАЛІ, 217 ІСТ 6. СТР., НЮ ЙОРК.

Проситься всіх урядників відділів У. Н. Союзу прийти на збори, бо є важні справи до вирішення.
ЗА КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ:
І. Гузар, голова М. Ликтей, секретар.

кою мовою, яка булаб однаково зрозуміла росіянинові і малоросові. Самий факт, що його згадує Тургенев, надзвичайно цікавий. Поет-демократ прагнув до найширшої популяризації і пропаганди серед народу свого політичного художнього слова. Це повністю відповідало поглядам вождів революційної демократії Чернишевського і Добролюбова, які стояли на чолі „Современника“ і в якому брав участь Т. Г. Шевченко“.

Як відомо, весь час до так званого „звільнення“ селян, у поміщика Фліорковського лишались кріпаками своїми українського поета. Цей факт особливо гнітив Шевченка. Кращі письменники того часу піднесли клопотання перед поміщиком про відпуск на волю своїх Шевченка: братів Микити та Йосипа, сестри Ярини. Серед тих шляхетних людей, крім Чернишевського, був і Тургенев. Тургенев завжди підкреслював значіння позитивного розв'язання цієї справи“.

„Треба, казав він на одному засіданні „Комітету товариства для допомоги літераторам і вченим“, надати справжню втіху літераторів, який завоював своїм талантом видне місце в сучасній літературі“. Проте, як і попередній поміщик Енгельгардт, так і теперішній — Фліорковський, не дуже вважали за поспулого літератури, мистецтва. Це бо була друга „свиня в торських пантофлях“.

У квітні 1860 року І. С. Тургенев виїхав у Францію. В своїх листах у Росію він часто згадував про Шевченка. Так, наприклад, у листі до М. Я. Макарова (7 листопада 1860 р.) Тургенев писав: „Мій улюблений Шевченко і Білозерський. Як читав „Шевченка на публічному читанні і який був ефект“.

Там же, за мордоном, Тургенев дізнався про смерть Тараса Григоровича. В листі до Каргашевської (березень 1861 р.) він писав: „Звістка про смерть Шевченка мене приголомшила. Бідний, недовго він користувався волею. Уявляю, як вражіння справило це в малоросійських колах“.

Тодіж Тургенев написав і в Лондоні до Герцена, щоб той у „Колоколі“ вмістив некролог на смерть поета. Герцен, який щиро і глибоко симпатизував українському поетові-революціонеру, відгукнувся співчутливою заміткою в своїй газеті. („Колокол“ 1861 р. 1. квітня, ч. 95).

Є відомості, що й Тарас Григорович дуже любив твори Тургенева, особливо високо цінив художню майстерність визначного російського прозаїка. В його бібліотеці, серед книг з російської, української, західно-європейської літератури, були книги повістей і оповідань Тургенева, з написами на них від самого автора“.

В 1875 році збирач біографічних матеріалів про Шевченка, А. Русов, звернувся з проханням до Тургенева, який жив тоді у Бужевалі (Франція), написати спогади про Тараса Григоровича. І. С. Тургенев з задоволенням прийняв це запрошення і в 1876 році у Празі виходить „Кобзар“ за спогадами Тургенева, вміщені замість передмови до книги поезій Тургенева малює прекрасний портрет „видатної особи“, „народнього поета Малоросії Т. Г. Шевченка“.

Велич Шевченка, як чудової

людини, визначного народьового поета-борця, патріота батьківщини, прекрасного пейзажиста, живописця, улюбленця українського і російського народу, особливо сильно підкреслюється Іваном Сергійовичем. „Нам усім, тодішнім літератам, пише в своїх спогадах Тургенев, добре було відомо, яка зла доля тяжіла над цією людиною; талант його поплинів нас своєю оригінальністю і силою“.

Ставлення братнього російського народу до українського Кобзаря прекрасного висловив „святий вигнанець“ Герцен: „Т. Г. Шевченко тим великий, що він цілком народний письменник, як наш Кольцов, тому, що Шевченко також політичний діяч і був борцем за волю“.

Саме це і приваблювало до великого і безсмертного імені чесні, ясні уми, гарячі ніжні серця найкращих синів великого російського народу, серед яких був і великий художник-реаліст І. С. Тургенев. — („УКРАЇНАГ“).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Збори Тов. „Мир“, від. 324, відбулися в суботу, 8. червня, в домі Укр. Громади, на 23-тій і Брвн, в 7:30 вечір. Щоби оминити неприємності через суспелування, або не тратити часу на урядничання з вкладками, бо вони не сякають в домі, найкраще буде коли всі заплатять на збори. О. Горюхінський, пресд. П. Максимович, кас.; Мих. Туркот, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. Січ, від. 59, відбулися в п'ятницю, 7. червня, в годині 7. вечором, в галі під церквою. Проситься членів прийти на час на збори, бо є кілька справ до порішення. Маємо справу прогульки, а делегат з Укр. Конгресу здасть справоздання. — Іван Гліва, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Збори відділ 292, відбулися в суботу, 8. червня, в годині 5. пополудні, в галі У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. На ті збори повинні прийти кожний член і членкиня, бо делегати з Конгресу будуть малі справоздання. Рівнож буде присутній організатор і буде мати еферат. А тепер що найважливіше: павове, ви в змій то лише пам'ятайте за Союз і платіте більше і членів потрохи приєднуйте, а скоро трохи потепліє, то кожний яхось байдаже. Панове, не будьте такі байдаж. Старайтесь хоч вкладки на час платити, бо секретар не годен до всіх ходити, а ви вистите, скільки треба що місяця до Союзу вислати. Вірю, що ви всі зрозумієте і будете кожний старатися, щоб його вкладка була що місяця заплачена. Приходьте всі на збори! — Іван Форіс, пресд.; Петро Кізел, секр.; Ілля Андрусевич, касієр.

РОСФОРД, О. Піврічні збори Бр. св. Михайла, від. 235, відбулися в неділю, 9. червня, в годині 2:30 пополудні, в галі У. Н. Дому. — Н. Проць, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. Збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, відбулися в суботу, 8. червня, в годині 7:30 вечором, в У. Н. Домі, 2171 Вакелінс ул. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до пологодження. Довгучі членів напамінаємо, щоби вирівняли свої задегости. Хто з членів має кандидатів в члені У. Н. Союзу, просимо привести на ті збори. — М. Андрий, пресд.; Г. Михайлюк, кас.; П. Омелан, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Збори Тов. Соція, від. 336, відбулися в неділю, 9. червня, в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прийти на збори, вирівняти свої вкладки, забрати свої дивиденди і посудатки нашого делегата, котрий розкаже нам більше за Конгрес у Вашингтоні. — Тимко Кальмук.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори 204, відбулися в суботу, 8. червня, в год. 8:15 вечір, в салі Укр. правосл. громади, 334 Іст 14. вулиця. — М. Близнак, секр.

СТЕПІЛТОН, Н. Й. Піврічні збори Бр. св. Арх. Михайла, від. 211, відбулися в суботу, 8. червня, точн. 7:30 вечором, в галі укр. правосл. церкви, 35 Варен ул. Обов'язком членів є бути на цих зборах, бо буде справоздання уряду і контролорів за 6 місяців. Напамінається членів прийти і вирівняти свої задегости, щоби не було нарікань на випадок суспелування. Проситься членів, щоби явилися кожного місяця на збори і платили свої вкладки точно що місяця, на це винаймається галі, а не щоби секретар ходив і колектував або свої гроші вкладав. Будетесь приймаати нових членів. Не приймайте урядник або член на тих зборах заплатити кару за статут. — Т. Соколовський, секр.

PRESS REPORTS ON UKRAINE
AND UKRAINIANSAREA UKRAINIANS HOLD
CELEBRATION AT ISLAND PARK

Rebirth of Ukraine is Marked;
Field Day, Parade Features

Ukrainian organizations from Cohoes, Troy, Watervliet and a number of other cities in this district gathered here yesterday for a special program marking the rebirth of the Ukraine. The affair was sponsored by St. Peter and Paul's Ukrainian Catholic Church and the Ukrainian groups of this city.

Included in the day's program was a street parade, junior drum corps competition, a field day and dancing last evening.

The six divisions for the parade gathered at Ukrainian park and marched to Ontario street, to Park avenue, to Bridge avenue, to Saratoga street, to Remsen street, to Ontario street and returned to the park.

Major Charles B. Plumley of the 105th Infantry, was grand marshal. Second Lieutenant John H. O'Donovan was adjutant with First Lieutenant Thomas A. Dandrew of the 514th Coast Artillery as aide.

Among organizations in the line of march were the Men's Brotherhood of St. Peter and Paul's church; the Sisterhood of the Immaculate Conception; the Ukrainian-American Citizens' club; the Lemko society; the Golden Key society; the Ukrainian National Women's League; the Girls' Ukrainian Social club and the Ukrainian Providence society.

Musical units included the Cohoes Boy Rangers Bugle and Drum corps; Frank L. Stiles post, Sons of the American Legion of North Adams, Mass.; Capital City post, Sons of the Legion of Albany; the Troy Boys' club bugle and drum corps; the Royal Blue Pioneers, Boy Scouts of North Adams, Mass.; the Ukrainian Girls' drum corps of this city.

Following the return to the park an exhibition drill was presented by the Ukrainian Girls' corps. The unit was recently organized and made its first public appearance in yesterday's parade.

The Cohoes Boy Rangers captured first place in the competition with a score of 91 1/2 per cent. The Stiles post corps was second with a rating of 82 per cent and third place went to the Troy Boys' club unit with a rating of 81 3/4 per cent.

Albert J. Yaster acted as contest executive and supervisor of records for the competition. Captain James O'Donovan of the 26th Infantry was reviewing officer and the judges included Second Lieutenant John H. O'Donovan, Ernest J. Rivers, Thomas A. Englat, James J. Coleman, James A. Mons, Robert Hennessey and Clayton MacFarland.

After the review and competition, an exhibition of first aid activities was presented by members of Troop 19, Boy Scouts, of St. Mark's Methodist church, North Troy. The program was brought to a close with a sunset parade in which all units participated. Later there was dancing and a social time at the Ukrainian clubhouse, located in the park.

Rev. Michael Martiniuk, pastor of St. Peter and Paul's church, was honorary chairman for yesterday's celebration. The general committee was composed of representatives of the various Ukrainian organizations in the city.

(Cohoes, N. Y., Monday Evening, May, 20, 1940.)

CONCERT PRELUDE TO UKRAINIAN
GARDEN DEDICATION TODAY

The singers who will appear at dedication ceremonies of the Ukrainian Cultural Garden in Rockefeller Park this afternoon gave a preliminary concert in Public Music Hall last night.

The Dumka Ukrainian National Chorus of Detroit, directed by Ivan Atamanetz, dressed in brilliant native costumes, presented a series of songs from their native steppes. Olga Lepkova, mezzo soprano, and Maria Sokol, soprano, both of New York, sang operatic arias to the accompaniment of Antin Rudnitsky, called the leading modern Ukrainian composer.

The Ukrainian Cossack Dancing Guild of Cleveland performed several native dances.

Dr. Luke Myshuh, editor of Svoboda, New York Ukrainian daily, spoke of Ukrainian national aspirations as exemplified by the national heroes whose busts will be dedicated in the garden. Mrs. Harold H. Burton, wife of the mayor, brought greetings.

Omer E. Malisky, president of the United Ukrainian Organizations of Cleveland, announced that speakers

ФРАНЦУЗЬКЕ МІСТО ПІДЧАС БОМБАРДУВАННЯ.

at the dedication would be the following:

Dr. Clarence A. Manning, professor of Slavonic languages at Columbia University; Chief Justice Carl V. Weygant of the Ohio Supreme Court; Dmytro Halychyn of Jersey City, supreme secretary of the Ukrainian National Association; Archbishop John Theodorowich of Philadelphia, head of the Ukrainian Orthodox Church in the United States and Canada; Capt. Leonid Klymenko of Bratislava, Slovakia, veteran of Carpatho-Ukraine's "pocket war" with Hungary; Auxiliary Bishop Ivan Buchko of the Ukrainian Catholic diocese in the United States and Canada; Mayor Harold H. Burton.

The dedication is set for 3 p. m. A parade, in which 2,000 persons and four bands are expected to take part, will assemble at E. 67th Street and St. Clair Avenue N. E. and march to the garden. A banquet at Ukrainian National Home, 2255 W. 14th Street, will follow the dedication.

(The Cleveland Plain Dealer, Sunday, June 2, 1940.)

GREEK, UKRAINIAN UNITS WILL BE
JOINED TO NATIONALITY GARDENS

By JOHN MIHAL

Two more links in the chain of nationality cultural gardens in Rockefeller Park are now ready to be opened officially to the general public. These are the Grecian and the Ukrainian gardens, located opposite each other on lower East Boulevard, midway between St. Clair and Superior Avenues.

Official dedication of the two gardens will take place Sunday afternoon in the presence of distinguished guests.

Glory of ancient Greece and a thousand years of Ukrainian Christianity are recorded in bronze and granite as an integral part of the gardens' construction.

In a setting of landscaped beauty, numerous busts and plaques and a frieze tell the story of ancient homelands of the two Cleveland groups.

Fostered Christianity

Dawn of the Christian era for the Ukrainian people is symbolized in the bust of Volodymir the Great, first ruler of the Ukraine in the tenth century. He introduced Christianity into his land in 988, for which he is also known as St. Volodymir.

The bust of Taras Shevchenko, Ukraine's greatest poet, nationalist and revolutionist, represents the era of the budding Ukrainian nationalism of the past century, as well as the struggle to abolish serfdom in Russia. Born as a feudal serf, whose freedom was bought by his friends, Shevchenko in his writings struck most violently against existing conditions. For this he was exiled for 10 years in Siberia.

but two days after his death serfdom was abolished by a decree of Czar Alexander II.

Other reminders of Ukrainian history are the bust of Ivan Franko, poet and writer, and two plaques, one of Hetman Bohdan Khmelnytsky, organizer and head of the historical Zaporogian Cossacks, known as "Seetch," of the 16th century, and the renowned historian, Michael Hrushevsky who died in 1934.

(The Cleveland News, May 31, 1940.)

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Г. П., Олієн, Н. П. — Вашого листа, також залученого листа з краю, ми одержали. Цей лист з Вашими поясненнями надзвичайно цікавий. Ми його використаємо так, як Ви бажаєте.

О. КОНИСЬКИЙ
У ГОСТИХ ДОБРЕ,
ДОМА ЛІПШЕ

Оповідання з 60-тих років 19-го століття, коли щойно починалися зносини між українцями під російським забором. Одні й другі мають тих самих ворогів: поляків і москалів і борються з ними борються. Читач знає багато невідомого про життя в ті часи.

Ціна \$1.
У паперовій обгортці 60 шт.
Замовляти:

"СВОБОДА"
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ПРИВКАЮТЬ ДО НЕВОЛІ

У звірниці в Філадельфії, самця великої породи гадів, даунів, званих пітони, знесла 7 яєць. Куратор звірництва каже, що це перша подія того роду, щоби пітон зніс яєця в неволі.

ЯК У ЧАСІ ВАРЯГІВ

Три норвезькі моряки переплили Північне море у човні, 12 стій довгів. Вони служили на норвезьких кораблях до збирання мін, що стояли на якорі в однім норвезькому фіорді. На вістку про прихід німців, вони рішилися дістатися до англійців. Вибралися в дорогу ніччю. Підставили до весел завинули шматками, щоби не було чути голосу весел, як будуть веслувати. Веслували так, щоби не хлюпати водою. В цей спосіб викралися з фіорду на відкрите море. По 65 годинах безупинного веслування відбули дорогу 320 миль і дісталися до Англії.

НОВИЙ СПОСІБ ВПРОШУВАТИСЯ
НА АВТА

Шериф в місті Ілай, в стейті Юта, замітив, що останніми часами до його уряду приходило багато людей з просябами дати їм дещо газоліну, бо мовляв їм не стало. Він звичайно робив цю вислугу автомобілістам, але тут переконався, що її вживали в зовсім іншій цілі, як він думав. Показалося, що просили газоліни люди, які впрошуються на чужій авта. Звичайно це важка справа, але коли прощак має собою бляшанку з газоліною, справа йде легше. Відкривши цей підступ, шериф перестав роздавати газоліну повітового уряду; каже вперед показати собі автомобіль.

ОХОРОНА ПЕРЕД ПЯТОЮ
КОЛОМНОЮ В КАНАДІ

Міністер справедливости, Дост. Ернест Ляпуан, заповнив парламент 23 травня заявою, що уряд приготується до стрічі можливої діяльності п'ятої коломи в Канаді і є приготуванням поборювати шпіонажу, саботаж та переворотну діяльність. Помімо цього міністер оборони, Дост. Н. Роджерс, заповів зараз на другий день організацію "Ветеранської Домашньої Гвардії" для охорони військового майна та, всякої іншої цілі, яка показувалася кінцевою". Ветеранська гвардія має мати однострої і зброю, як і звичайне військо, та буде під командою старшин ветеранів з Світової війни.

На початок ця гвардія має складатися з 12 компаній по 250 осіб одна в кожній з військових округ. Компанії будуть побільшувати відповідно до потреби.

Рівночасно в Манітобі організується манітобська провінційна домашня оборона під проводом підполковника Райлі.

НІМЕЦЬКА ОСТОРОГА!

БЕРЛІН. — Німецький уряд остерігає Злучені Держави, Панаму і Мексику перед саботажними з боку британських тайних шпигунів, що їх вислано з Англії до Америки. Має тут розходитись про нищення Панамського Каналу, а того роду саботажі, кажуть німці, будуть приписувати Німеччині. Німці дали казку, що британці намагаються затопити один з тих американських кораблів, що везуть американців з Європи до Америки, щоб і це потім приписати німцям і тим приспівити вступлення Америки до війни по стороні альянтів.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Рочестері, Н. Я., померла 29 травня ПАРАСКЕВІЯ ДМИТРИК, членка Бр. св. Йосафата, від 217. У. Н. Союзу.

Вступила до У. Н. Союзу 20 грудня 1924. р. 4 була чесною членкою.

Похорон відбувся в дому жадоби, 76 Friedrik Pk., до української католицької церкви св. Йосафата в суботу, 1. червня, при участі членів.

Покойна оставила мужа Іллію й дочку Марію (замужню).

Хай прибрана земля буде їй пером!

Андрія Іванів, секр.

У четвер, 30. травня, рано в 1. год., помер АНДРИЙ РЯБЕЦЬ, член відділу 28. У. Н. Союзу й Бр. св. Дмитрія.

Родився в Мейсвилі і тут помер. Роджений 8. жовтня 1905. року. До Союзу вступив у січні 1935. року. Похований в Іллію і шестеро дітей: Андрія, Анну, Івана, Йосифа, Стефана і Юрія.

Похорон відбувся в неділю, 2. червня, пополудні, з дому жалоби до церкви св. Івана Хрестителя і на цвинтар на Френквілі.

Нехай земля Вашингтона буде йому пером!

Іван Онушків, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШЕНАНДОА, ПА. Північний мітинг Бр. св. Володимира, від 98, відбувся 9. червня в годині 2. пополудні, в парохіальній домі. Бест. денер стріп: Просилися членів, щоби прийшли на північний мітинг і привели нових членів. Будуться читати доходи і розходи за першу половину року. Члени повинні прийти хоча б два рази в році: на північний і на річний мітинг. — Микола Максимчук, пресд.; Іван Земба, кас.; Іван Чорний, секр.

PHOENIXVILLE, PA. The St. Peter & Paul Society, br. 321, will hold their half-yearly meeting in the Ukrainian Hall on Sunday, June 9th, at 1:00 P. M. All members are urged to be present. — Harry Beluck, Pres.; Joseph Janusiewicz Treas.; Demetrius Chuck, Sec.

В Мексику.

Мексик, як відомо, країна вічних революцій. До революції народ там привик, як у нас радник до засідань.

Стоїть двоє мексиканців, балакають собі, аж один виїмає годинник і каже:

— О! Вже пів до шостої! Прощайте, мушу йти!

— Куджик ви?

— Та в шестій робимо нову революцію.

БИЗНЕСИ НА ПРОДАЖ

На продаж ГРОСЕРІЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН. Великий склеп, мешкання, відновлений бізнес. Продається дешево з причини виїзду. J. Tanaki, 17 St. Marks Place, New York City.

ДОМИ НА
ПРОДАЖ

НОВІ ДОМИ НА ПРОДАЖ

Як ви, або ваші знайомі, думаете купити готовий дім або збудувати його на вашій лоті в Newark, N. J., або в околиці, то удайтесь до буліничника з довголітньою практикою, а ми вам порадимо і поможемо в найкращий спосіб це зробити. Тепер найліпший час з допомогою Е.Н.А., з котрою ми маємо добрий контакт. Ми маємо на показ нові, модерні доми і зачали будувати ряд в найкращій околиці в Union, N. J., на великих лотах і на догодних сплатах. Затефонуєте або напишіть посткарту, а ми радо послужимо. 125- PETER KOWALCHUK & SON, Inc. 23 Netherwood Pl., Newark, N. J. Tel. Essex 3-7443.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подругого сві доцтва.
Гемороїди й жилаки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10-8; неділя 11-2
Жінка-доктор до обслугову.
X & Флюороскоп. — Екзмінація \$2.00

НА
ЗОВНІШНІ БОЛЯКИ

ЗОВНІШНІ ПОДРАЖЕННЯ ШКІРИ
вживайте

MARVAN SALVE

Стоїть 60 центів. Стоїть подвійної величини лише 1 долар. Купити в аптеці, або ми вам вишлемо зворотною поштою. Заплатите листновою, як дістанете посилку. 125-

MARVAN CO.
30 EAST 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

СИН УКРАЇНИ

Історична повість у трьох частинах
З ІЛЮСТРАЦІЯМИ
І МАПОЮ

Ця повість з часів українського лицарства-козацтва оповідає про Миколу, сина козацького сотника Тараса Наливайка, його участь у поході козаків проти Туреччини, його перебування в неволі, його втечу з неволі. Читач діє довідкується, як герой розбивав на кораблі й врятувався на нещасну землю, як він давав собі там раду зaporозькою винахідливістю, як він переживав вибух вулкана, борючись з ланими звірами та людьми на сій пустій острові і переміг його в добру загосподаровану колонію, і як він нарешті вернувся до Європи й добився до рідної землі України.

Ціна \$1.25.
"СВОБОДА"
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОТРЕБНИК

НА ФІЛАДЕЛФІЮ
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI

Український
ПОТРЕБНИК
Цілий похорон
навіть за \$150
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК
Без ріжниць як далеко жодя Ньюарком. Вправі потреби телефонуйте до нас. Обслуговує швидко і дешево. — Office.
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК
заряджує погребом по ціні так низькій як \$150.
Обслуговує найкраще.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals at low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BROOKLYN, N. Y.
Tel. Malrose 5-6877

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання
про цікаві шляхетські в ку-
печки інтриги з часів, коли
Історична Польща правила У-
кратиною, а турки правили на-
іздками на неї на грабід.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.
"СВОБОДА"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

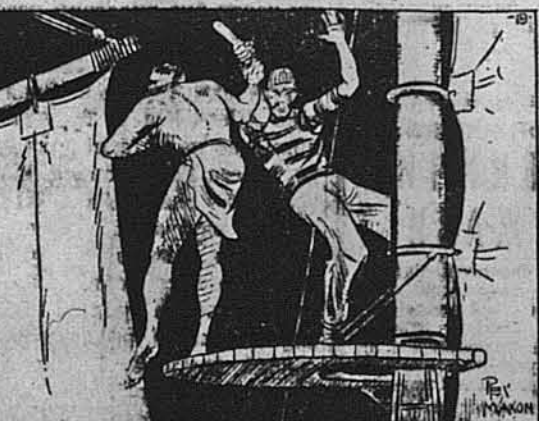
ТАРЗАН, ч. 19. Фатальний скок.

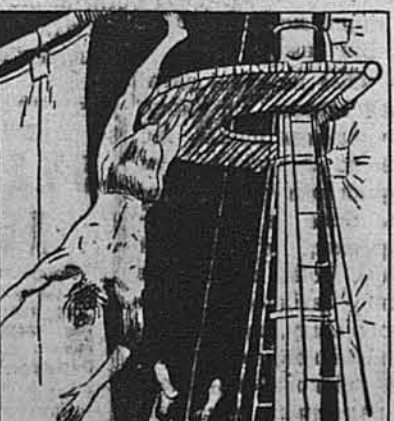
HIGH IN THE RIGGING, THE SAILOR PERCHED BEHIND TARRAN LIFTED HIS IRON BLUDGEON TO STRIKE.

COUNTRESS MARIKA SAW THE ARMED DANGER. "LOOK BEHIND YOU!" SHE SCREAMED, TARRAN TURNED HIS HEAD.

HIS HAND SHOT UP CLUTCHED THE DESCENDING WRIST. THE SAILOR LOST HIS GRIP ON THE ROPE. HE TUMBLED.

AND TARRAN TOO, JERKED OFF BALANCE, HURTLIED TO THE DECK BELOW.

Високо на шнурових драбинах один із моряків підкрідався ззаду до Тарзана, держачи вгору залізного дрючка, аби ним вдарили.

Княгиня Маріка бачила небезпеку, яка грозила Тарзанові. "Дивись позад себе!" закричала вона. Тарзан повернув голову.

Він миттю схопив за руку моряка і стиснув її з цілої сили. Моряк випустив із рук лину, якої держався і заточився.

Але Тарзан також втратив рівновагу, заточився і повалився відлі, на поклад.